

№ 88 (4237)

8 лістапада 2017 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах
Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

Да ўвагі!

Хто хоча
набываць газету
ў офісе рэдакцыі—
чакаем!

ДЗЯДЫ: ШЭСЦЕ Ё КУРАПАТЫ

АНОНС

9 ноября 2014 года не стало генерал-майора, депутата Палаты представителей второго созыва и просто хорошего человека **Валерия Дмитриевича Фролова**. Материал **Марины Коктыш** о генерале-романтике, который мечтал увидеть белорусов свободными и счастливыми и был готов отдать ради этого последнюю рубашку, читайте на 3-й полосе.

ЛЮСТЭРКА

Беларусь — адзіная на постсавецкай прасторы краіна, дзе афіцыйна адзначалася сотая гадавіна рэвалюцыі 1917 года

У лепшых савецкіх традыцях

У Гродне ўрачыстасці, прысвечаныя 100-годдзю Кастрычніцкай рэвалюцыі, прайшлі ў абласным драмтэатры. У іх бралі ўдзел не толькі ветэраны, але і прадстаўнікі мясцовых уладных структур. Да выканання сцэнічных нумароў падключылі нават навучэнцкую моладзь.

У Мінску юбілей кастрычніцкага перавароту ў Петраградзе адзначылі з яшчэ большым размахам — у Палацы Рэспублікі. А да падножжа помніка У Леніну ляглі кветкі ад ветэранаў.

З ГЛЫБІНЬ НАРОДНЫХ

Антысавецкая дуліна ад Барадуліна

Народны паэт Рыгор Барадулін ведаў і апавядаў мноства антысавецкіх паказаў і сам быў галоўным героем біяграфічных анекдотаў.

Показка ад Барадуліна

Хадзіў такі — пушчаны ворагамі савецкай улады — анекдот. Дваццаць нейкіх з'езд КПСС. З трыбуны генеральны сакратар заклікае працаваць у дзве змены, каб выканаць і абавязкова перавыканаць праграму роднай камуністычнай партыі.

Падымаецца адзін дэлегат і дае клятву працаваць не ў дзве, а ў тры змены! Шквал авацый. Журналіст падбігае да пачыншчыка з пытаннем, кім ён працуе, і чуе:

— Дырэктарам крэма-рыя.

***

Рыгор Барадулін ніяк не хацеў уступаць у Камуністычную партыю

Савецкага Саюза. Як яго ні агітавалі на самым высокім узроўні.

Напярэдадні свайго 50-годдзя Барадулін вырашыў адказаць няпэўна:

— Восць калі пяцьдзясят

будзе, тады і падумаю.

А калі дзень нараджэння прайшоў, Барадулін заявіў:

— Неяк няёмка ў пяцьдзясят гадоў уступаць — гэта ж дыскрэдытуе самую партыю!

Паводле Сяргея ШАПРАНА.

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Ма-лай-чы-на!

Выступаючы ў Пекіне, беларус **Віталь Гуркоў** у чарговы раз стаў чэмпіёнам свету па кікбоксінгу. Віншuem!

«Народная Воля»

в Twitter [www.twitter.com/narodnaya_volya](https://twitter.com/narodnaya_volya)
в Facebook www.facebook.com/nv.online.info
в V Kontakte www.vk.com/nvonlineinfo

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Борис ЖЕЛИБА, профессор,
доктор экономических наук

Долговая ЯМА

Может, это и совпадение, но как только глава Нацбанка заявил о возможности в обозримом будущем довести объем золотовалютных резервов Беларуси до очередного круглого числа в 10 млрд долларов, Москва напомнила, что задолженность белорусов по российским кредитам уже набежала на 6,2 млрд «зеленых» и 59,9 млрд российских рублей. Здесь, конечно, и долг по кредитам на строительство АЭС. Внешний государственный долг на 1 октября составил 16,3 млрд долларов, увеличившись с начала года на 2,7%, или на 19,5%. Для суверенной Беларуси он достиг исторического максимума, или по 1716 «зеленых» на каждого белоруса.

С начала года привлечены внешние государственные заимствования на сумму 3417,2 млн долларов, в том числе 1400 млн — еврооблигации, 1096,2 млн — правительство и банки России, 600 млн — Евразийский фонд стабилизации и развития (а это практически российские деньги), 194,5 млн — банки Китая, 122,6 млн — МБРР, 3,9 млн долларов одолжили ЕБРР и Северный инвестиционный банк. На погашение внешнего госдолга с начала 2017 года было направлено 821,1 млн долларов тем же кредиторам.

Внутренний государственный долг на эту же дату составил 9,4 млрд руб. Причем существенная его часть представлена в валюте. За январь-сентябрь размещено внутренних валютных государственных облигаций для юридических и физических лиц на 416,2 млн долларов. Погашено валютных и рублевых государственных облигаций для юридических и физических резидентов на 997,9 млн долларов и 172,4 млн рублей. Общий государственный долг, внешний и внутренний, достиг 41,4 млрд рублей и увеличился с начала года на 4,4 млрд рублей, или на 12%. По отношению к ВВП он приближается к 80%. На обслуживание госдолга из бюджета правительство тратит больше средств, чем на оборону, образование, здравоохранение и спорт, вместе взятые. Внешний госдолг составляет 30,9% к ВВП при пороговом значении, установленном правительством, в 45%. В текущем году предстоит выплатить по валютному долгу порядка 3,4 млрд долларов, а величина поступлений в бюджет в валютном эквиваленте ожидается около 1,5 млрд долларов. В следующем 2018 году предстоит направить на выплату по госдолгу 3,7 млрд долларов.

По расчетам аналитиков, своими заработанными валютными поступлениями, основу которых составляет экспортная выручка, Беларусь в состоянии выплачивать

порядка четверти государственного долга. Остальное обслуживание госдолга осуществляется путем рефинансирования: делаем новые заимствования, естественно, главным образом у России, чтобы рассчитаться со старыми, подошедшими к погашению. Так о чем должна болеть голова у денежных властей: о достижении заветных 10 млрд долларов в золотовалютных резервах или о том, как выбраться из ловушки финансовой пирамиды?

Да, глава Нацбанка заявил о наращивании резервов на здоровой основе, имея в виду наращивание экспорта, что дало бы возможность больше приобретать валюты на бирже. Но ценовой фактор, за счет которого во многом увеличился на 20% белорусский экспорт, сходит на нет, темпы роста российской экономики — основного покупателя белорусских товаров и услуг — остаются низкими. Да еще на Россию надвигаются новые американские экономические санкции. Поэтому перспективы увеличения валютных резервов Беларуси на этой здоровой основе весьма туманны.

А вот довести до круглых 10 млрд долларов золотовалютные резервы за счет новых заимствований вполне возможно. Хотя бы за счет размещения тех же евробондов. Предыдущие два выпуска по 700 млн долларов были размещены под очень высокие проценты — свыше 7% годовых. Под меньшую доходность у нашего Минфина, учитывая низкий финансовый рейтинг страны, и не купят. Так почему ради благого дела не повысить еще и этот процент на следующие выпуски наших гособлигаций? Всегда найдутся заемщики авантюрного склада, чтобы подзаработать на таких суперпроцентах. Тем более что у Беларуси всегда за спиной маячит политический гарант всех ее финансовых обязательств. Ведь сказал президент довести среднюю зарплату по стране до 1000 рублей, и, не сомневаюсь, к концу года задача будет выполнена. Он успел сказать и о достижении в 2018 году нового круглого рубежа — зарплата в 1500 рублей. Думается, стоит президенту проявить политическую волю — и заветные 10 млрд долларов золотовалютных резервов для страны будут денежными властями обеспечены. Но чего ради гнаться за круглыми числами? И какой ценой? Они, эти рубежи-цифры, легче на ум народу ложатся? Впрочем, другую заметную цифру в 2 рубля за доллар США, принимая во внимание, что банковские валютные вкладчики уже «слили» со счетов 1 млрд долларов, наша национальная денежная единица достигнет раньше. Может, и в этом, уходящем, году.

«Песняры». Так было»

В заголовке вынесено название будущей книги Владислава Мисевича, одного из создателей и участников того легендарного состава «Песняров». Если все сложится, то на прилавках магазинов известное издание в 600 страниц появится уже этой зимой. А пока на рабочем столе Владислава Людвиговича десятки листов черновиков. Автор до сих пор в процессе: в памяти то и дело всплывают все новые и новые подробности давно минувших дней. Правда, громкому слову «мемуары» Мисевич упорно предпочитает скромное «воспоминания». О себе, о «Песнярах» и, конечно, о Владимире Мулявине.

— Литература — не самая плохая вещь в нашей жизни, — эпатируя начинает Владислав Людвигович. Правда, благодаря настоящим писателям, а не takim авторам, как я.

— Но ведь вы и не ставили перед собой цели пополнить ряды выдающихся литераторов. — Кажется, это Тете своего «Фаста» писал 60 лет? У меня столько времени, конечно, уже нет, но быстро работать все равно не получается. Это единственное, что меня роднит с хорошими писателями. Самое сложное — сказать себе «стоп» и оставить все, как есть, иначе написать можно до бесконечности. Наверное, это уже профессиональный вариант. Ты, что, тоже не пишешь? — Не очень хочется, чтобы в этой книге было побольше юмора, самоиронии. Если ты не смеешься над собой — от жизни получаешь гораздо меньше.

— И не только удовольствия. Что-то ведь еще и зарабатываете... — Шутите? Хорошо, если выйти в боль. Хотя в это дело почти не вкладывался, все взял на себя мой друг Юрий Кисель. Собственно, он и попросил, уговорил меня написать эту книгу. Кстати, Кунец не только самостоятельный бизнесмен, но еще и постражский музыкант, пишет настоящие симфонические полотна.

— На «Песнярах» посидите лет 20, кажется, только пенивым не спекулировал. Куда ни кинь — сплошь «солнцы легендарного ансамбля». Решаясь на такой

достаточно рискованный шаг, вы не были обеспокоены в том, что это очередной пиар на имени Мулявина?

— Не пиар, а желание рассказать свою версию истории «Песняров». Предупреждаю, у вас ни субъективный взгляд, моя оценка тех событий, людей. Наверное, некоторые воспоминания не очень «удобные»: та невероятная популярность, которая была, когда-то у «Песняров», иногда провоцировала людей на дикие поступки, не украшающие нашу жизнь. Но даже если я и писал о чем-то таком, то всегда старался найти, высказывать хорошие. Ты, что, тоже не пишешь? — Не очень хочется, чтобы в этой книге было побольше юмора, самоиронии. Если ты не смеешься над собой — от жизни получаешь гораздо меньше.

— В книге, кажется, есть место и крепкому словцу. — Делать ее стрепильной мне не хотелось. Да мы никогда и не были рифмованными интеллигентами. Мужской коллектив, сами понимаете. В общении использовали все возможности русского языка, а я так вообще был близок к полному познанию в области неформальной лексики! Володя ругался меньше

— В книге, кажется, есть место и крепкому словцу. — Делать ее стрепильной мне не хотелось. Да мы никогда и не были рифмованными интеллигентами. Мужской коллектив, сами понимаете. В общении использовали все возможности русского языка, а я так вообще был близок к полному познанию в области неформальной лексики! Володя ругался меньше

Фрагменты будущей книги Владислава Мисевича «Песняры. Так было»

Начало

Дико, страшно хотелось стать музыкантом! Как и многим детям, наверное. Сегодня это звучит смешно и пафосно, а тогда я буквально жил: «Хочу музыку!», — и отец, Людвиг Леонардович, пианист, держал меня — сделал первый инструмент на деревине, не зря он говорил: на все руки мастер. Что-то среднее между гитарой и балалайкой получилось — даже с ладами. Правда, поборенная я на этой шутковине недолюбо: первая тогда мой друг. Бывало, выпил пропал, что в Доме культуры паровозоремонтного завода открылся филиал музыкальной школы. Его тоже к музыке тянуло, может, даже пуще моего, да и поселене Бовка оказался. Так что этот не силком потащил на меня на прослушивание — за компанию.

Армия

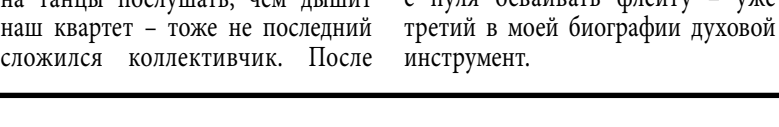
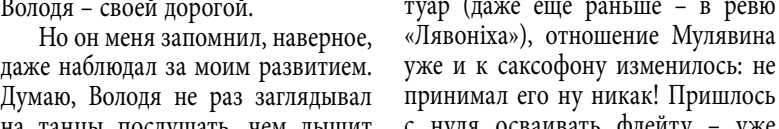
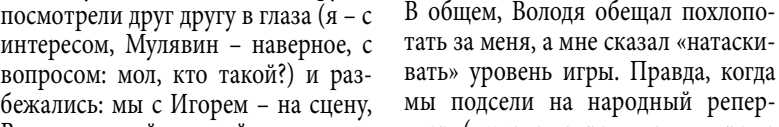
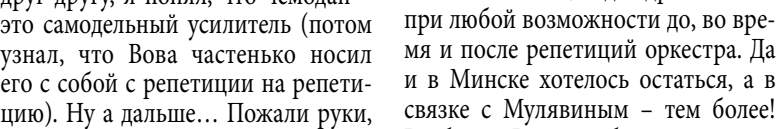
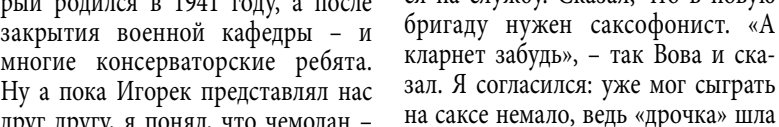
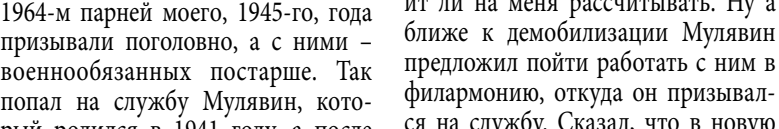
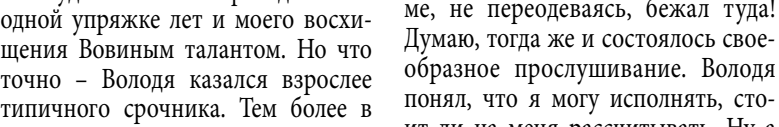
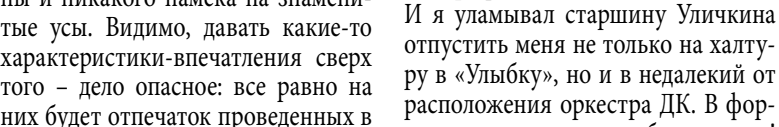
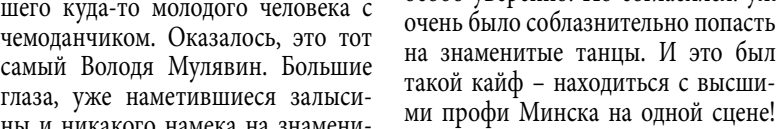
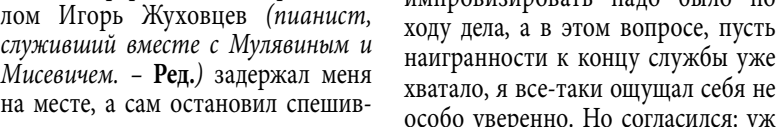
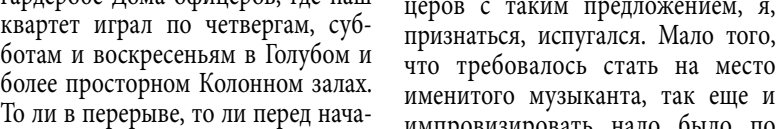
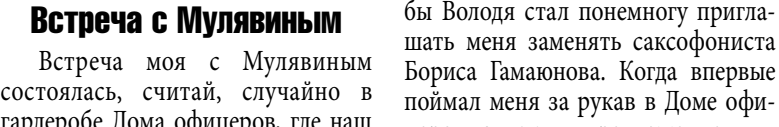
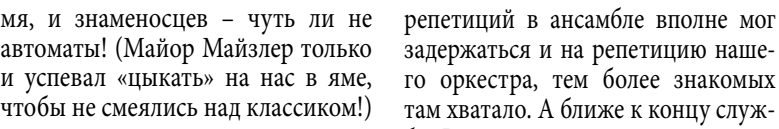
Когда я ехал в поезд из Москвы в Минск, мне казалось, что попадаю в город музкантов! Я уже знал, что тут есть консерватория, музыкальный факультет в педагогическом институте, музыкальное училище, несколько оркестров. Это то, о чем я так мечтал: возможность «защипаться», не пропасть со своей профессией в большом городе! С таким настроением 2 декабря 1962 года я вышел на перрон минского вокзала часов в семь утра. После 40-градусного мороза в Оренбурге и холода в Москве столица Беларуси встретила дождем. Осмотрев здание еще старого минского вокзала, здрав говоря, впечатлился башиями на Привокзальной площади и покаялся искать «офис» Образцово-показательного оркестра штаба Белорусского военного округа (в настоящее время это здание — Минского полка связи на улице Машковского). Уже от одного этого солидного названия Минское суворовское училище как-то поближе

мне раз в пятнадцать. — Как-то вы сказали, что ушли из «Песняров» из чувства самосохранения...

— Не пиар, а желание рассказать свою версию истории «Песняров». Предупреждаю, у вас ни субъективный взгляд, моя оценка тех событий, людей. Наверное, некоторые воспоминания не очень «удобные»: та невероятная популярность, которая была, когда-то у «Песняров», иногда провоцировала людей на дикие поступки, не украшающие нашу жизнь. Но даже если я и писал о чем-то таком, то всегда старался найти, высказывать хорошие. Ты, что, тоже не пишешь? — Не очень хочется, чтобы в этой книге было побольше юмора, самоиронии. Если ты не смеешься над собой — от жизни получаешь гораздо меньше.

— В книге, кажется, есть место и крепкому словцу. — Делать ее стрепильной мне не хотелось. Да мы никогда и не были рифмованными интеллигентами. Мужской коллектив, сами понимаете. В общении использовали все возможности русского языка, а я так вообще был близок к полному познанию в области неформальной лексики! Володя ругался меньше

— В книге, кажется, есть место и крепкому словцу. — Делать ее стрепильной мне не хотелось. Да мы никогда и не были рифмованными интеллигентами. Мужской коллектив, сами понимаете. В общении использовали все возможности русского языка, а я так вообще был близок к полному познанию в области неформальной лексики! Володя ругался меньше

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎЕСЯ

Трэба ўзяць за завядзёнку цалаваць уранку жонку

Медыкі сцвярджаюць, што мужчыны, якія шптаранцы цалуюць сваіх жонак, жывучы на пільгу гадоў даўжэй, чым тыя, хто гэтага не робіць.

Макар няўцямны, як цурбан, Макар ажно змяніўся з твару: Паведаніў гэзекран Навіну дзіўную Макару: — Хто любіць жонку цалаваць, Перш чым пакіне ён кватэру, Той жыццё больш гадоў на пільку... Макар раз атрыўся: — Не веру!

Ну што вы пельшчае брыду? Ды жонка ўпэла мне ў косці! Ды папалунаті жа знайдзі Сабі я шнітага касцюк...

Ён пакрыў душой, лчы, Бо ўжо даўно завёў каханку І «абслуговае» ўначы, Схалодзячы, цалуе ўранку.

«Тапы» каханка без навару... Ён зраўняў, нават ён адна! Ёсць палюбоўніца ў Макара.

Жанчыны пра яго заўдаў Гавораць: — Той яшчэ каціра!

Той нападзеца пад руку — Усёх Макара як след «пагоцца». Сабры казalı дзецюку: — Ты «залаціш» калісьці, хлопчы...

І прадаў ён нанасе удар Усёх распусьнуў без меры: Аднойчы падакнуў Макара Хвароўу брыдуку Венеры.

Хвароба тая без прычыны На нас нахватуць не можа: Відаць, адна з яго жанчын Не толькі ў ім дзятліла жока...

І падаскуў яго крыху «Дар» ад калеті ці суседкі.

Каб выдліць прадукт граху, Ён тыдні два глытаў таблеткі. Аднак жа гэта — паўбоды. Не пельшчы распусьнік хваці, Ён — бы жаробчык малады, Міняў каханак, як палчаты.

«Таптаў» чарговую на змор, Але перастардусь грошчу: Загарадзёў яго «матор»!

Бядка Макара самёў у ложку. Дыгнатых доктара: інфаркт. Неўтаймаванага Макара Дабў, як кажуць, гэты факт: Маўтаў за што такай карат?

— Паспярэжыся, палесі, — Акрэсліў доктар перспектыву: — Сканасі ў наступны раз.

«Тапы» каханка без навару... Ён зраўняў, нават ён адна! Ёсць палюбоўніца ў Макара.

Жанчыны пра яго заўдаў Гавораць: — Той яшчэ каціра!

Той нападзеца пад руку — Усёх Макара як след «пагоцца». Сабры казalı дзецюку: — Ты «залаціш» калісьці, хлопчы...

І прадаў ён нанасе удар Усёх распусьнуў без меры: Аднойчы падакнуў Макара Хвароўу брыдуку Венеры.

Хвароба тая без прычыны На нас нахватуць не можа: Відаць, адна з яго жанчын Не толькі ў ім дзятліла жока...

І падаскуў яго крыху «Дар» ад калеті ці суседкі.

Патрэбна правасуддзі народ, Каб концы знаў ішчэ з палёнак: Мени пражыць на дзесяць год Той, хто чужых цалуе жонка.

ПАМЯЦЬ

Зоркі мае пуцяводныя

Ускі раз, калі надхадзіць свята Дзяды, я з вялікім смуткам думаю не толькі пра бацькоў дзі родных, што адышлі ў вечнасць, але і пра людзей, якія дапамагалі мне знайсці жыццёвы шлях, падтрымалі ў творчасці. Іх было няма, але сёння хачу расказаць шануючым чытачам любімай «Народнай Воли» пра тых.

Аляксей Ничипаравіч Карпюк

У сярэдзіне шасцідзесятых гадоў мінулага стагоддзя ў Гродне быў арганізаваны семінар для маладых літаратараў, на які прыехалі знаменітыя пісьменнікі і паэты са сталіцы — цэлае суквецце талентаў! Кіраваў мерапрыемствам Аляксей Ничипаравіч Карпюк. Мы жлі ў гэсціншым «Німан». Памятаю: іду па калідоры — малое дзедзьмоўскае дзіцё, якому ўсё так нова і цікава, а насустрач Аляксея Ничипаравіча — высокі, прыгожы, мужны чалавек, хоць пільга ў яго каршчу.

— А ці сядзіла ты калі-небудзь на ліфце? — пытацца.

«Пісьменнік» — у нас у Свіслачым ліфтаў няма...

— Ну то пахалі! Гэта зрабіла на мяне такое ўражанне, нібыта злятала ў космас. Ды калі ж сядзець на ліфце? Большіх людзей паўдгоддзі памятаю і тры сучасныя вясновы дзень, і радасць ад сустрач са славутымі пісьменнікамі, і добрую ўспемку Аляксея Ничипаравіча...

Калі скончыла школу, гэты славуты чалавек падказаў, каб мне далі рэкамендацыю ў Інстытут імя Горькага. Творчы конкурс прайшоў, а вучэнца не давалося. Да гэтай пары шкадую, што не апраўдала яго надзею...

Ускі раз, калі бывала ў Гродне, заходзіла да Аляксея Ничипаравіча, і ён, хоць і быў заняты, выкрываў час, каб пагаварыць, распытаць пра жывіць творчасць.

Валяцін Уладзіміравіч Болчак

З таго вяснованага дня пачалося мая знаёмства з Валяціным Уладзіміравічам. Памятаю, усе паехалі на мотгі Міхасы Васіска, каб узяць ішоў. Такі мотгі гонар быў прадстаўленні нас у Валяціным Болчанам. У мой момант не ведала, што гэты прыгожы малады чалавек шмат дзесяцігоддзяў будзе апакаваць мяне ў творчасці. І там, калі пераходзіў у рэдакцыю «Трудоваской і правды», і калі ўзначальваў сектар радыё, друкі і тэлебачання ў Гродзенскім акаме партыі, і пазней у Мінску, калі стаў рэдактарам вядомага рэспубліканскага часопіса «Воля»! Гэта дзякуючы Валяціну Уладзіміравічу — на стартоніч «Воля» пачаўлі свет мотгі мае гумарыстычныя апаваданы і фельетоны. Падуючы быў час...

Рухіў зямуні, — не раз казаў рэдактар.

Ат, кабы ён патрабавіў — адмаўляўся я.

— Пунтэў! Калі б не быў патрэб-

ны, то я не казаў бы.

І ўжо напрыканцы дзевяностых гадоў, калі не стала Саюза і было цяжка з фінансамі, папрасіла: Валяцін Уладзіміравіч, а я зброўны хачу...

— А больш ты нічога не хочаш? Дзе я шпёр табе грошы вазьму?

І ўсё ж, нягледзячы на цяжкасці, ён выдаў у «Волясці» «Воля» — кніжку гумараска пад назвай «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

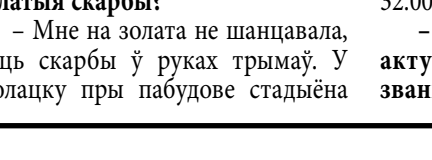
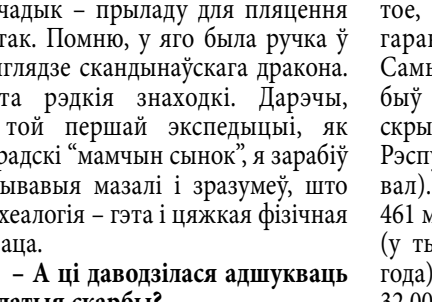
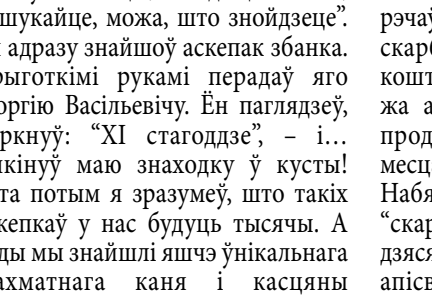
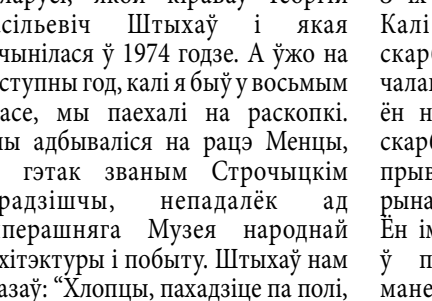
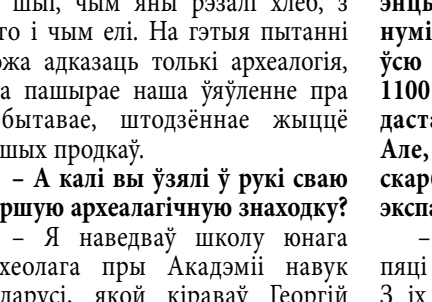
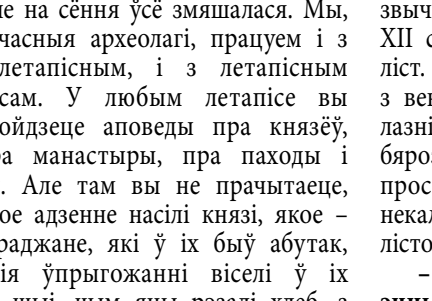
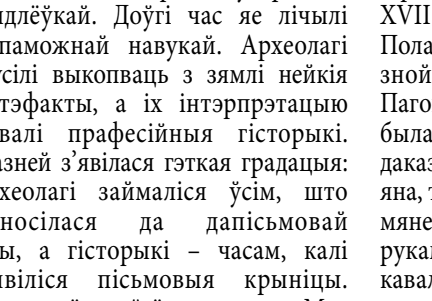
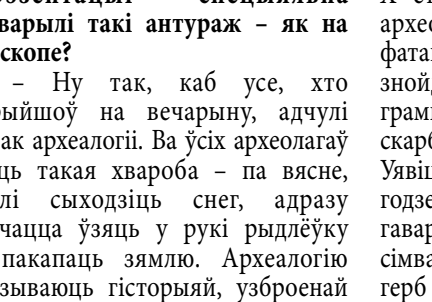
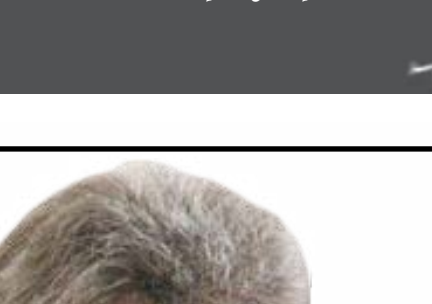
Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

Пра тое, што Валяцін Уладзіміравіч не стаў, я даведлася з «Комсомольскай правды» і газет «Прышла душа», падаруваў мне вялікае шчасце! Іх чытаці і чытачы са слезамі ў моцях кутках калі...

ВІШУЕМ!

Трыумф Зміцера Вайццошкевіча

Вось што значыць 10 гадоў не выпускаць апапнаа музыканта на вялікую сцэну! Днямі Зміцэр Вайццошкевіч выступіў у Канцэртнай зале «Мінск» з трыумфам.

СІТУАЦЫЯ

Камп'ютарны геній пойдзе служыць у армію?

Зараз беларускі праграміст заканчвае магістратуру.

Ужо ў 19 гадоў таму чалавек інавацыйна развіў мадэль прамысловасці, якая перамяшчае мноства прасціжных спабаронцаў на спартыўным праграмаванні — быў першым на VK Cup-2015, Russian Code Cup-2014, TopCoder Open-2014, Facebook Hacker Cup... Сяіт Bloomberg напісаў пра беларуса так: «З такімі навывамі Караткевіч мо бы ўжо зараз атрымаў высокаапатунную працу практычна ў любой кампаніі ў Крэмынскіх дзілінах...»

Пасля заканчэння Санкт-Пецярбургскага ўніверсітэта інфармацыйных тэхналогій, механікі і аптыкі

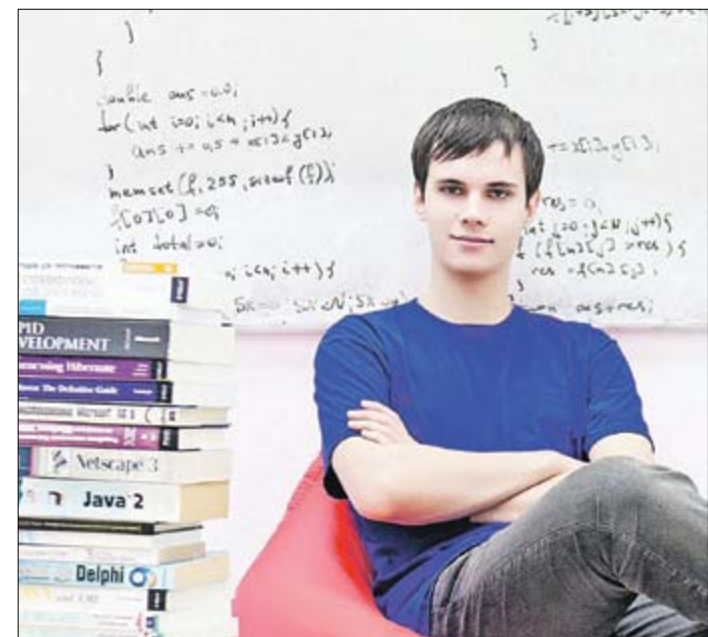
сын паступіў у магістратуру і зараз вучыцца на 2-м курсе, распавядае «Народная Воля» мінскі беларускі выкладчык Людміла Іванавна Караткевіч.

— Гэтым летам таксама выйграў шэраг міжнародных спабаронцаў, але зараз засяродзіўся на вучобе. У наступным годзе магістратуру Генадзь заканчыць.

— Ва ўсім разе бацькоў з дзіцяці нагоды ў вядомасці пакуль не ставілі. Магчыма, астатняе ў аспірантуры, магчыма, у армію пойдзе...

— Такі варыянт таксама існуе? — Безумоўна, бо пакуль у Генадзі атрэніроўка ад праходжання ваеннай службы прымуцае! Гэта не велікі добры варыянт.

Алесь СВЯТНАНІЧ.

дакладна: ён не з'едзе на працу ў Амерыку, пакуль не адсудзіць у арміі. Навошта яму гэта патрэба? Сядзець потым у ШТАА і бачыць дадому прымаць? Гэта не велікі добры варыянт.

Алесь СВЯТНАНІЧ.

ДАЯЛОГІ

Міхась СКОБЛА — Сяргей ТАРАСАЎ

Беларусь падземная — кландайк скарбы

У Музеі гісторыі Мінска нядаўна прайшла прэзентацыя кнігі Сяргея Тарасова «Археалогія Беларусі: час, таямніцы, скарбы, людзі». Дзея адбывалася нібы ў тэатральных дэкарацыях; у зале стаўлі намет, ля яго — рыдлёўка, гумовікі, трыножнік і рознае нач

Ігар КРЫВУШЭНКА:

«За сваё крэсла не трымаюся...»

Галоўны трэнер зборнай Беларусі па футболе расправіў «Народнай Волю» пра тое, чаго не хапае нацыянальнай камандзе.

Днямі старшыня асацыяцыі «Беларуская федэрацыя футбола» Сяргей Румас заявіў, што настаўнік зборнай Ігар КРЫВУШЭНКА працягне работу з камандай...

– У адборачным турніры да чэмпіянату свету 2018 года беларуская зборная заняла ў групе апошняе месца. Як самі ацэньвае сваю працу?

– Я прагледзеў шмат кандыдатаў у каманду, і зразумела, што, калі адсутнічае стабільны склад, вынік можа быць адмоўны. Хаця давайце па шчырасці – былі ж і добрыя гульні. Хіба балельшчыкаў не парадавала перамога над балгарамі? Але правадаў таксама хапала. Футбалісты часам дапускалі такія памылкі, што я, як прафесійны трэнер, нават не мог лагічна патлумачыць, чым гэта выклікана. Таму мне патрэбна было прагледзець усіх футбалістаў, выбраць лепшых і, калі пануца афіцыйныя гульні ў наступным годзе, тады ўжо зрабіць работу над памылкамі.

– Ваш лёс будзе залежаць ад выступлення зборнай у новым еўрапейскім турніры – Лізе нацый, дзе будуць спаборнічаць каманды-аўтсайдары...

– Так, сапернікі будуць прыкладна нашага ўзроўню – Люксембург, Фарэры, Сан-Марына... Думаю, гэты турнір

– добры шанс зліпаць каманду і паказаць сябе.

– Напачатку вы сумяшчалі пасады галоўнага трэнера ў зборнай і ў жодзінскім «Тарпедэ-БелАЗ». Можна быць, гэта было памылковае рашэнне з вашага боку?

– Не лічу так. У мяне былі

і застаюцца добрыя адносіны з кіраўніцтвам жодзінскага клуба, якое даверыла мне каманду, а таму я не мог проста так іх кінуць. Гэта было б няправільна і непрыгожа. Безумоўна, было няпроста сумяшчаць дзве пасады, але не думаю, што праваліў працу і там, і там.

– Але ж затым пакінулі жодзінскі клуб. Прымуслі?

– Была шчырая размова і з кіраўніцтвам федэрацыі, і з кіраўніцтвам клуба, таму прыйшлі да згоды, што засяроджуся толькі на зборнай.

– Дзе складаней? – Паўсюль свая спецыфіка.

У клубе ты працуеш з камандай штодзень і, што называецца, пастаянна трымаеш руку на пульсе. Нацыянальная каманда збіраецца толькі перад афіцыйнымі альбо таварыскімі матчами, і падрыхтавацца неабходна за кароткі час.

– Апошняе месца ў адборачнай групе – гэта сёння наш рэальны ўзровень?

– Я ўпэўнены, што гэта не наша месца. І ў бліжэйшай будучыні пастараемся гэта даказаць. У Беларусі няма такіх футбалістаў, як Месі альбо Раналду, але і драматызаваць сітуацыю не варта.

– Пра вашу магчымую адстаўку шмат пісалі ў СМІ, рабіліся розныя прагнозы. Як вы ўспрымалі такую крытыку і такія меркаванні?

– Скажам так, душэўнай раўнавагі гэта мне не давала. Але я не першы год у футболе, шмат праз якія выпрабаванні прайшоў, таму цудоўна разумею, што адстаўка – адзін са складніках трэнерскай прафесіі. За сваё крэсла я ніколі не трымаўся і не трымаюся. Проста рабіў справу.

Алесь СІВЫ.

Р.С. У бліжэйшыя дні зборная Беларусі правядзе два таварыскія матчы. 9 лістапада наша каманда згуляе ў Ерэване са зборнай Арменіі, а 13 лістапада ў Кутаісі – з Грузіяй.

МОДА

Так будуць выглядаць вайскоўцы

Са снежня беларускія вайскоўцы будуць насіць зімовыя курткі новых узораў. Яны з баваўнянай тканіны і з тэкстыльным каўняром.

Чакаюцца некаторыя змены ў зімовай баявой форме адзення. Замест вушанкі – вязаная шапачка ахоўнага колеру. Дадаткова могуць быць уведзены джэмпер паўшарсцяны аліўкавага колеру і чаравікі юхтовыя з высокімі берцамі (зімовыя). Пра гэта паведаміў начальнік 1-га аддзела рэчавага ўпраўлення Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь Сяргей Швед.

ШАШКІ

Школа кампазіцыі

Праблему-64 №6 Рымаса Мацкявічуса («НВ» ад 10.10.2017)

вядучы рубрыкі прапануе ў такім выглядзе:

Белыя: a1, c1, e3, f2, f4, g1, g3, g5, h2 (9).

Чорныя: a5, b8, c3, c5, d6, e5, e7, f6, h4, h6 (10).

Літоўскі маэстра згадзіўся на суаўтарства.

Праблему-100 №12 Івана Івацкі («НВ» 10.10.2017) наш пастаянны ўдзельнік рубрыкі Генадзь Андрэў з Латвіі прапануе апрацаваць без шашак на перадамачных палях:

Белыя: 17, 21, 22, 26, 33, 39, 40, 42, 48 (9).

Чорныя: 13, 16, 18, 23, 27, 31, 32, 35, 37 (9).

29, 12, 43, 8, 2, 22 х.

Запрашаем на чэмпіянат

Аб'ядлены 2-і чэмпіянат свету па складанні праблем-64.

Для ўдзелу ў чэмпіянаце можна даслаць па дзве пазіцыі ў кожнай з чатырох катэгорый да 1 студзеня 2018 года на адрас каардынатара Віктара Шульгі: 220051 Мінск-51, а/я 52, або на электронны адрас: shulga.checkers@gmail.com. З рэгламентам можна азнаёміцца на шашачным сайце «Планета».

Бліц-конкурс

Для чарговага бліц-конкурсу свае пазіцыі прапануе адэсіт Сяргей Губачкін. Знайдзіце выйгрыш за белых пры іх першым ходзе. Пераможцу чакае прыз – шашачная кніга.

№1 Белыя: b4, e5, e7, d6, h6 (5).

Чорныя: d2, h4, c5, g7, f8 (5).

№2 Белыя: g1, h2, b4, a5, e5, d6 (6).

Чорныя: d2, c3, e3, g3, f4, h6 (6).

№3 Белыя: b4, d4, c5, g5, f6 (5).

Чорныя: b2, d2, f2, a3, e3, h4 (6).

№4 Белыя: g3, g5, f2, f4, e5, e7, d4 (7).

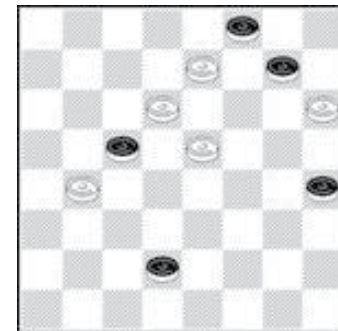
Чорныя: b2, d2, c3, h6, c7, g7 (6).

№5 Белыя: b4, h4, b6, d6, f6, c7, e7 (7).

Чорныя: d2, f2, c3, e3, f4, a5, g5, d8 (8).

№6 Белыя: f4, e5, g5, b6, d6, f6, h6, e7 (8).

Чорныя: b2, b4, d2, d4, c3, c5, a7, g7.

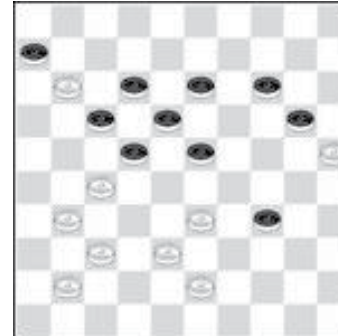

№7 Белыя: b4, f4, c5, e5, g5, b6, f6, a7, c7 (9).

Чорныя: a5, c3, d2, d4, d8, e3, e7, f2, h4, h8 (10).

№8 Белыя: h2, b4, c5, g5, b6, d6, f6, h6, c7 (9).

Чорныя: b2, d2, f2, c3, e3, g3, f4, a5, d8 (9).

43, 33, 2, 28-22, 20, 8, 22 х.

№12 Белыя: 16, 17, 21, 33, 34, 36, 38, 39, 40, 41, 47 (11).

Чорныя: 6, 8, 12, 14, 19, 23, 24, 25, 26, 29, 35 (11).

30, 42, 31, 9, 3, 13 х.

Супаставім рашэнні

«Народная Воля» ад 15 жніўня 2017 года.

№6 – h6, e3, d4, g1 х.

№7 – b6, d6, d8, g7, a1 х.

№8 – ab6, ed6, b6, a1, h8 х.

№9 – bc7, e7, h8, e7 х.

№10 – f8, f2, b8, b4, h6 х.

Дакладныя адказы даслалі:

Аляксандра Камінская (Вілейка),

Юрый Голякаў (Швэр, Расія), Вітал

Варушыла, Іван Наўроцкі, Эдуард

Дамброўскі (Мінск), Аляксандр

Шурпін (Івянец), Уладзімір

Бандарык (в. Лугавая Слабада

Мінскага раёна), Мікалай Заіцаў

(Баранавічы), Рыгор Краўцоў

(в. Рублёўск Крутыянага раёна),

Уладзімір Валчыкоў (Маладзечна),

Леанід Жыхар, Фёдар Карпій

(Мядзель), Ігар Ананіч (Гродна),

Аляксандр Голуб (п. Талька

Пухавіцкага раёна), Уладзімір

Панько (Камянец).

Дзякуем за лісты і спадзяёмся

на вашу далейшую актыўнасць.

Свае лісты дасылайце на адрас:

220030 Мінск, вул. Энгельса, 34а,

«Шашкі»

або на электронны адрас:

shulga.checkers@gmail.com.

Віктар ШУЛЬГА,

міжнародны майстар спорту

па шашачнай кампазіцыі.

Адрас рэдакцыі:

220030 Мінск, вул.Энгельса, 34а.

Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.

Рэкламны аддзел (017) 328-66-09.

nvonlineinfo@gmail.com http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:

63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,

632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны

рэдактар

Іосіф Паўлавіч

СЯРЭДЗІЧ

Міні

Пакопкі ў рэдакцыі няма магчымасці рэзанаваць і

вяртаць нявыкарыстаныя матэрыялы, яна падае

права ўступаць у пераліку за сабой. За інфарма-

цыю, размешчаную ў розных аблох, рэдакцыя

не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх

пазыхаў аўтару не падзяляецца газетай. Пасвед-

чэнне аб дзяржаўнай рэгістрацыі друку масавай

інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь

(пасведчэнне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224

ад 6 сакавіта 2000 г.). Надрукавана ў друкарні

дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва

«Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106

ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Падпісаны ў друку 7.11.2017 у 17.00. Аб'ём 4 дру-

аркушы. Тыраж 24 015 экз. Заказ № 4177.

ЗАОЧНЫЙ ДИАЛОГ

Осенний посев моркови

Валентина ДАНИЛЬЧИК (г.Молодечно):

– Лук и озимый чеснок я обычно высаживаю осенью, до заморозков. И неплохо все получается – урожаем довольна. А вот морковь никогда не пробовала высевать в это время. Что вы посоветуете?

– Попробуйте. Думаю, у вас все получится. Семена высевайте где-то в середине ноября, если почва к этому времени не замерзнет.

– Семена каких сортов пригодны для этой цели?

– «Нантская 4», «Московская зимняя», «Штангэн 2461» и «Лосиноостровская 13».

– Органических удобрений у меня нет. Какие минеральные можно вносить в почву и сколько?

– Из минеральных вносят два спичечных коробка двойного суперфосфата, 1 коробок сульфата калия, 1 чайную ложку натриевой селитры и 0,5 литра золы на 1 кв. метр площади.

– А чем подкармливать всходы моркови и в каких дозах?

– За сезон растения подкармливают два раза: первый – через 20 дней после появления всходов (на 10 л воды добавьте 1 столовую ложку калийной селитры, 1,5 ложки двойного суперфосфата и 1 чайную ложку мочевины). Вторую подкормку проведите через 12 дней (1 столовая ложка сульфата калия, стакан куриного помета и 1 чайная ложка полного минерального удобрения на 10 л воды на 1 кв. метр).

Не опаздывайте с прополкой и прореживанием всходов.

ДЕЛИМСЯ ОПЫТОМ

Как сохранить до весны лук-севок

Чтобы лук-севок во время хранения не болел, просушивайте его при температуре 30–35 градусов, а затем храните при температуре 20 градусов. Хранение лука при высокой температуре приводит к большой потере влаги, а очень мелкие луковицы высыхают полностью. Поэтому их лучше хранить при температуре от 0 до 2 градусов. В этих условиях стадию яровизации он не проходит.

Мелкий лук-севок можно хранить холодно-теплым способом. При этом после просушки его нужно хра-

нить при температуре 18–20 градусов, а с наступлением холодов перенести в помещение с температурой до 1 градуса и оставить там до наступления теплой погоды. За 2–3 недели до начала высадки лук-севок должен храниться при 20–25 градусах.

Для предупреждения образования стрелок и активизации роста зачатков, а также для обеззараживания лук-севок перед посадкой нужно прогреть при температуре 40 градусов в течение 8 часов.

Екатерина КОТОВА. Щучинский район.

ПОЛЕЗНЫЕ СОВЕТЫ

Не успели осенью – высевайте весной

Лучшим временем для посева семян яблони и груши считается поздняя осень. Семена, высаженные в это время, без промедления и дружно всходят ранней весной. Нападение мышей, запоздалое получение семян по почте и другие причины заставляют иногда отложить посев до весны. В таких случаях семена пескуют, то есть смешивают с влажным песком. На 1 часть семян берется 4–6 частей песка. Тщательно перемешав семена с песком, их насыпают в ящики,

плошки и другую посуду нетолстым слоем (20–30 см). Сохранять семена надо в непромерзающем помещении – погребе, подвале, яме. Так как запескованные семена прорастают очень рано, то и высевать их необходимо как можно раньше весной, едва только оттает почва. Проросшие семена высеваются осторожно, чтобы не поломать ростки. При осеннем посеве семян их хорошо защищают от нападения мышей окраска сурьмой, которая садоводами, к сожалению, редко применяется.

Их убежище – под листвой

Еще в то время, когда листья держатся на ветвях, различные насекомые откладывают на них свои яички, которые после опадения листьев, предохраняющей их всей своей массой от морозов, спокойно перезимовывают, и ранней весной вылупившиеся из этих яичек гусеницы бросаются на развивающиеся древесные почки, молодые личотки, цветы. Кроме яичек в толще листьев находят себе убежище и коконы, а весьма часто и гусеницы, которые без этого прикрития не в состоя-

нии были бы выдержать морозы. Не следует забывать также и о зимних спорах различных грибов, прилипших или внедрившихся в опавший сухой лист. Видлу вышедшего опавшие в плодородном саду листья нужно еще с осени тщательно стрести и тем или иным способом использовать: или на подстилку скоту, или при возведении компостной кучи, или в крайнем случае сжечь. Кто не выполнил эту работу осенью, тот должен позаботиться о ее выполнении ранней весной.

СЕМЕЙНАЯ ФЕРМА

Где и как содержать коз

Козы неприхотливы к условиям содержания. Это может быть хлев, сарай, овчарня. Можно их содержать во дворе под навесом, ведь козы боятся не холода, а сырости. Только все же с наступлением зимы их нужно переводить в помещение.

Помещение для коз должно быть светлым и сухим, с обязательным доступом свежего воздуха, но без сквозняков. Окна обычно устраивают с солнечной стороны на высоте 1,7–2 метра, высота самих окон

50–60 сантиметров, ширина 70–80 сантиметров. Двери должны быть двойные или с тамбуром. Если есть бревенчатое помещение, его всегда можно приспособить для коз, устроив щели и плотно пригнав двери.

Подстилка должна быть постоянно свежей. Обычно для этого используют солому, но можно применять опилки, хвою. Пола в козлятнике могут быть деревянные, глинобитные или земляные, но с обязательным уклоном для стока

навозной жижи.

Козы не выносят жизни взаперти, без прогулок. Содержание коз в сырых, темных, загораженных помещениях отрицательно сказывается на их здоровье, качестве пуха, шерсти и молока. При таком «карцерном» содержании животные болеют, поэтому к основному помещению пристраивают базок – место для выгула.

Взрослых животных можно содержать группами, но козлы долж-

ны проживать отдельно, иначе молоко дойных коз приобретет неприятный козий запах. Козоводы могут устранить запах, удалив козлов из стада (то есть прибегнуть к искусственному осеменению).

Раздел ведет агроном Федор ВЕРАВОЙША.